

ТЕСТ ЗА ПЪРВИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

1. Напиши буквите на гласните звукове в моделите.

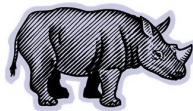
--	--	--	--

--	--	--	--

2. В коя дума има три еднакви гласни? Огради.

А)

Б)

В)

3. На кой ред думата е разделена правилно на срички за пренасяне? Огради.

А) о-бичам

Б) обича-м

В) оби-чам

4. Подреди думите в изречение. Напиши го.

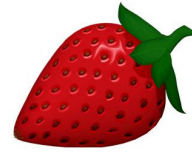
поляната, Ежко Бежко, на, излезе

5. На кой ред всички думи са написани правилно? Огради.

- А) кораб, лет, плод
- Б) гараж, сняк, млат
- В) лебед, влак, гълъб

6. В думата ягода има:

- А) 5 букви, 6 звука
- Б) 5 букви, 5 звука
- В) 4 букви, 6 звука

7. В колко думи ще напишеш *йо*? Попълни и огради.

ма _ _ р

бул _ _ н

_ _ га

- А) една
- Б) две
- В) три

8. Колко сгрешени думи има в изречението? Огради.

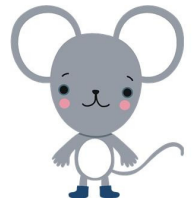
Моето семейство е голямо. Боико и Стойчо са по-големите ми братя.

- А) една
- Б) две
- В) три

9. Отдели изреченията в текста с препинателни знаци. Отбележи началото на всяко изречение.

Жаба и мишка

Жабата и мишката се скарали излезли върху една купчина и започнали да се бият ястребът видял, че са забравили за него спуснал се и грабнал и двете

/ Лев Толстой /

10. Определи броя на изреченията в текста от задача 9.

- А) три
- Б) четири
- В) пет

11. Кое изречение от текста на задача 9. отговаря на дадения модел? Препиши го.

_____ .

ТЕСТ ЗА ВТОРИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

1. На кой ред думите са подредени по азбучен ред? Огради.

- А) дърво, залез, маса
- Б) пролет, оса, сутрин
- В) зора, година, агне

2. На кой ред думите са само едносрични? Огради.

- А) знак, змия, бряг
- Б) вода, път, луна
- В) дъб, сняг, мрак

3. Определи броя на буквите и броя на звуковете в думите.

юнак –	букви	звука
алея –	букви	звука
актьор –	букви	звука
бюфет –	букви	звука
пещера –	букви	звука

4. Коя дума е разделена правилно на части за пренасяне? Огради.

- А) щъ-ркел
- Б) враб-че
- В) пе-йка

5. Постапи пропуснатите йо или њо в изреченията.

Пе____ Яворов е известен български поет.

____рдан ____вков е роден в село Жеравна.

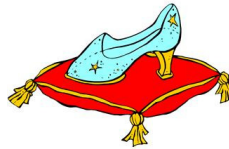
Пощал____нът е помощник в телевизионното шоу.

6. Задраскай излишната буква.

О
К_ЖУХ
У

Д
СЛА_КАРНИЦА
Т

А
П_ТЕКА
Ъ

Е
ЕД_НИЦА
И

В
ПАНТО_КА
Ф

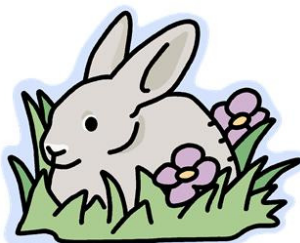
Ж
БЕЛЕ_КА
Ш

7. Определи за кое съществително име са подходящи прилагателните имена: ведър, слънчев, дъждовен.

- А) ден
- Б) човек
- В) таралеж

8. Подреди думите в изречение и го напиши.

зайче, сиво, ли, на, поляната, играе

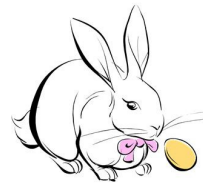

9. На кой ред всички глаголи са в множествено число? Огради.

- А) рисуваме, пеят, гледаме
- Б) спират, заглежда, виждам
- В) мечтая, викаме, лети

10. Посочи в кой ред прилагателните имена описват зайчето. Огради.

- А) сив, зъл, кръвожаден
- Б) сиво, скокливо, страхливо
- В) кротко, бавно, бодливо

11. Прочети текста. Кое изречение е подходящото продължение на приказката? Огради.

Враната и гълъбите

Видяла враната, че хубаво хранят гълъбите. Боядисала се в бяло и се вмъкнала в гълъбарника. Гълъбите отначало помислили, че е гълъб като тях. И я пуснали. Но враната забравила и загракала като врана.

/ Лев Толстой /

- А) Гълъбите заграчили като врана.
- Б) Тогава гълъбите започнали да я кълват и я прогонили.
- В) Гълъбите били доволни , че враната влязла в гълъбарника.

12. Напиши кое изречение от текста показва, че враната е хитра.

ТЕСТ ЗА ТРЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочети текста и изпълни задачите от 1. до 12. включително.

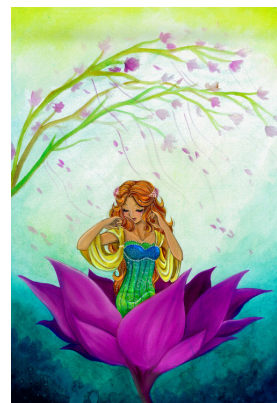
Една хубава лакирана черупка от орех стана люлка на Палечка; сини листенца от теменужка бяха нейната постеля, а един розов лист бе нейната завивка. В тая люлка тя спеше нощем, а денем играеше на масата, дето жената бе оставила чиния с вода. Чинията беше заобиколена с венец от цветя, чиито стъбълца се къпеха във водата, по която плуваше един голям лист от лале. Палечка можеше да седи на него и да плува от единия до другия край на чинията... Всичко това беше така хубаво! Палечка умееше също така да пее и такъв нежен и приятен глас никой никога не беше слушал.

1. Какво умее да прави Палечка според текста?

- А) да пее
- Б) да рисува
- В) да танцува

2. Лист от кое цвете НЕ откриваме в текста?

- А) кокиче
- Б) лале
- В) теменужка

3. Напиши какво прави Палечка в ореховата черупка и на масата?

4. В текста има едно възклицателно изречение. Подчертай го.

5. Подчертай съществителните имена в изречението.

В тая люлка тя спеше нощем, а денем играеше на масата, дете жената бе оставила чиния с вода.

6. Напиши два синонима на прилагателното хубав.

7. Намери двете прилагателни, които назовават цвят, в текста. Извади ги и ги степенувай.

8. Коя от глаголните форми, употребени в текста, е в минало свършено време?

- А) стана
- Б) играеше
- В) спеше

9. Коя от думите, употребени в текста, е лично местоимение?

- А) това
- Б) тая
- В) тя

10. Напиши множественото число на съществителното име *чиния*.

11. Препиши изречението, като поправиш правописните грешки.

Във ручея растяха много водни лилий с широки зелени листа, които сякаш плуваха по повърхността на водата.

12. Открой прилагателните имена в изречението от задача 11. Запиши ги в таблицата според заглавията на колоните.

Прилагателни, които могат да се степенуват	Прилагателни, които не могат да се степенуват

Прочети изреченията и изпълни задача 13. и 14.

Прехвъркна майски бръмбар. Той видя момиченцето, обхвана го с лапичките си и го отнесе на едно дърво.

13. Извади глаголите и определи в кое глаголно време са.

14. Запиши в кой от тези глаголи няма представка.

15. Запиши в няколко изречения как си представяш Палечка.

ТЕСТ ЗА ЧЕТВЪРТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочети внимателно текста и отговори на въпросите.

Сънят на врабчето

Заспало сивото врабче в гнездото си сред посърналата шума на дърветата и сънувало чуден сън.

Пролетна градина. Високи тихи дървета ронят бял цвят. Сред белите клони на дърветата летят и пеят дивни птички. Пъстрокрили, с жълти коремчета, с червени крачка, със сини шийки, златни главици и очи, бистри като елмази. Насън въздъхнало сиромашкото врабче:

– Ех, колко е несправедлив този свят! Ония птички ходят в дивна премяна, а пък аз ходя в сива просешка перушина.

Но додето изрече тия думи, една невидима ръка нашарила и него.

Полетяло към кладенчето, кацнало на едно клонче и се огледало. Сърцето му трепнало от радост, като видяло, че и то е писано и шарено като другите птички в градината. Но преди да се нарадва, ето че над главата му надвиснала страшна беда. Една змия проточила глава да го налага. Изтръпнало от страх врабчето, хвъркнало нагоре и кацнало на най-високото клонче. Додето се опомни, появила се друга напаст и писък огласил хубавата градина. Птичките се пръснали на всички страни. Врабчето се озърнало наоколо и видяло, че под дървото стои ловец с пушка и се гласи да гръмне.

– Майчице – изпищяло то, – защо ми трябваше тая шарена премяна! Всеки враг ме вижда отдалеч. Ако си бях в сивото кожухче, никой нямаше да ме забележи в шумака.

Дигнало се да отлети и се стреснало. Като видяло, че всичко е било само сън, то подскокнало, разтворило крилца. Отишло в дола, окъпало се, кацнало на един лешник да се изсуши и зачуруликало весело:

– Чик-чирик! Чик-чирик!

1. Определи жанра на текста.

- А) приказка
- Б) басня
- В) разказ

2. Посочи с факти от текста през кое годишно време врабчето:

заспива

сънува

3. Препиши авторовото описание на дивните птички.

.....
.....
.....

4. Кое НЕ е вярно?

- А) Насън врабчето иска да има дивна премяна.
- Б) Една невидима ръка нашарила врабчето.
- В) Дивните птички завиждат на врабчето.

5. Посочи с факт има ли вълшебство в текста.

.....
.....

6. Подреди последователно събитията според реда им в текста.

- сърцето му трепнало от радост
- додето се опомни, появила се друга напаст
- една змия проточила глава да го налапа
- хвъркнало нагоре и кацнало на най- високото клонче
- под дървото стои ловец с пушка

7. Защо весело зачуруликало врабчето?

- А) всичко било сън
- Б) спасило се
- В) сменило си премяната

8. Напиши антоними на думите:

тихи –

радост –

заспало –

Отговори на следващите въпроси, като използваш оцветения абзац в текста.

9. Открий и запиши словосъчетанията.

.....
.....

10. Подчертай синонима на думата *сиромашко*.

богато, бедно, щастливо, радостно

11. Открий глаголите в последното изречение от оцветения абзац и определи граматическите им признаци (време, лице, число).

.....
.....
.....

12. С коя премяна врачето се чувства щастливо? Обясни защо.

.....
.....
.....
.....
.....

13. Подчертай простото съобщително изречение в оцветения абзац.

14.Открий и подчертай главните части на изречението.

Всеки приятел ме вижда отдалеч.

15. Определи броя на буквите и звуковете в думите.

тая – букви звука

премяна – букви звука

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ”

1606 София, бул. „Ген. Скобелев” № 58, етаж 2, тел: 0886360641, 0882360643, 0882360642
www.lyuboslovie.hit.bg; e-mail:lyuboslovie2011@gmail.com

ТЕСТ ЗА ПЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 13. включително.

Наведох се учуден над дългата колона малки змиорки, които неотклонно се провираха през камъните, тревата и трънливите магарешки бодили. Изглежда, бяха милиони. Кой можеше да предположи, че в тази суха и прашна местност ще пълзят змиорки?

– Цялата история на змиорката – каза Теодор, като остави колекционерската си чанта на земята и седна на една удобна скала, – е много любопитна. Слушаш ли ме? В определено време възрастните змиорки напускат езерата и реките, където са живели, и се отправят към морето. Всички европейски змиорки правят това, а също и северноамериканските. Дълго време беше загадка къде изчезват! Единственото нещо, което учените знаеха, беше, че те никога не се завръщат, но че малки змиорки идват и се заселват в същите реки и потоци. Едва след доста време се разбра какво става всъщност.

Той спря и замислено потри брадата си.

– Тези змиорки прекосяват Средиземно море и Атлантическия океан, докато стигнат Саргасово море, което, както знаеш, мие североизточния бряг на Южна Америка. Северноамериканските змиорки, разбира се, нямат толкова много път, но се отправят към същото място. Тук се размножават и умират. Ларвите на змиорките са много интересни – прозрачни животинки с формата на листа, толкова различни от възрастните змиорки, че дълго време са били класифицирани като друг вид. Те се връщат бавно към мястото, откъдето са дошли родителите им, и докато стигнат до Средиземно море или до бреговете на Северна Америка, стават като тях.

1. Коя е темата на текста?

- А) миграцията на змиорките
- Б) загадките на змиорките
- В) размножаването на змиорките
- Г) ларвите на змиорките

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Възрастните змиорки винаги се завръщат в реките и езерата, в които са живели.
- Б) Европейските и северноамериканските змиорки имат различно поведение.
- В) Змиорките се размножават само в Саргасово море.
- Г) Саргасово море мие северозападния бряг на Южна Америка.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Ларвите на змиорките дълго време са класифицирани като различен вид.
- Б) Ларвите на змиорките се връщат там, откъдето са дошли родителите им.

- В) Змиорките умират, след като се размножат.
Г) Северноамериканските змиорки имат по-дълъг път до Саргасово море от европейските.

4. Какъв вид изречение НЕ откривате в текста?

- А) възклицателно
Б) подбудително
В) съобщително
Г) въпросително

5. Коя от думите е многозначна?

- А) ларва
Б) колона
В) загадка
Г) местност

6. Коя от подчертаните думи в изречението е употребена в преносно значение?

Тези змиорки прекосяват (А) Средиземно море и Атлантическия океан, докато стигнат (Б) Саргасово море, което, както знаещ (В), мие (Г) североизточния бряг на Южна Америка.

7. С коя дума може да се замени подчертаната дума в текста, без да се промени смисълът на изречението?

- А) непреклонно
Б) незабавно
В) направо
Г) бързо

8. При коя от двойките думи отношението е същото като отношението в двойката *любопитен – безинтересен*?

- А) учуден – смутен
Б) загадъчен – ясен
В) замислен – задълбочен
Г) естествен – натурален

9. Кое от изреченията е просто?

- А) Кой можеше да предположи, че в тази суха и прашна местност ще пълзят змиорки?
Б) Тук се размножават и умират.
В) Дълго време беше загадка къде изчезват!
Г) Всички европейски змиорки правят това, а също и северноамериканските.

10. В кое изречение липсва подлог?

- А) Наведох се учуден над дългата колона малки змиорки.
Б) Тези змиорки прекосяват Средиземно море и Атлантическия океан, докато стигнат Саргасово море.
В) Той спря и замислено потри брадата си.
Г) Ларвите на змиорките са много интересни.

11. Колко второстепенни части има в изречението *Кой можеше да предположи, че в тази суха и прашна местност ще пълзят змиорки*?

- А) две
Б) четири

- В) три
- Г) шест

12. В последното изречение на текста има:

- А) едно лично и едно относително местоимение
- Б) две лични местоимения
- В) едно относително и едно показателно местоимение
- Г) едно въпросително и едно показателно местоимение

13. Препишете първия абзац от текста, като замените всички глаголни форми в минало свършено, минало несвършено и бъдеще време с форми на глаголите в сегашно време.

.....

.....

.....

.....

.....

14. В кой ред има само съществителни имена?

- А) вагон, неизвестен, колона
- Б) искра, шум, бързо
- В) ваза, пламък, изкачване
- Г) рисувам, поляна, обич

15. Препишете текста, като поправите граматичните и правописните грешки.

Теодор млъкна, отново потри брадата си и внимателно вкара краят на бастуна си в движещатасе колона млади змьорки. Те започнаха да се гърчът с възмущение.

– Изглежда, имат много силен инстинкт за родното място – каза Теодор. – Трябва да сме на около две мили от морето и въпреки това всички змиорчета си проправят път през тази месност, за да се върнат във същото езеро, което родителите им са напуснали.

Той спря, угледа внимателно наоколо и после посочи с бъстуна:

– Пътешествието им е доста рискованно.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. Кой герой или предмет НЕ помага на най-малкия брат в приказката „Тримата братя и златната ябълка“?

- А) царската дъщеря
- Б) белият овен
- В) пръстенът
- Г) бабата

17. В кой от стиховете на народната песен „Събра Марко триесе юнаци“ има постоянен епитет?

- А) *Събра Марко триесе юнаци*
- Б) *Да идеме да я погубиме*
- В) *А Шарко си на Марко говори*
- Г) *... ти се, Марко, с остра сабля варди*

18. Подчертайте олицетворенията в текста на народната песен.

Ни прела гора, ни ткала –
са зима болна лежала.
Кога ми дойде Гюргевден,
сама се гора облекла,
сè во зелена долама¹,
сè во зелено кадифе.

19. Прочетете откъса от „Пипи Дългото чорапче“ на Астрид Линдгрен и отговорете на въпроса „Искам ли да бъда като Пипи?“.

– Пипи, в този магазин ли ще влезем? – попита Томи с трепет и дръпна Пипи за рокличката.

– Тъкмо в този магазин ще влезем – отвърна Пипи натъртено. – Да видим какво ще стане.

Те влязоха.

– Искам 18 килограма бонбони, моля – каза Пипи и размаха една златна паричка.

Продавачката зяпна. Не беше свикнала да продава по толкова бонбони наведнъж.

– Искаш да кажеш 18 бонбона? – осведоми се тя.

– Искам да кажа 18 килограма бонбони – повтори Пипи и сложи златната паричка върху тезгяха. Тогава продавачката изведнъж се разбърза и започна да сипва бонбони в големи кесии. Томи и Аника застанаха до нея и сочеха най-хубавите видове...

– Ако след това поискам 60 захарни пръчки и 72 пакета дъвка, не вярвам, че са много повече от 103-те шоколадови пури, които ми трябват днес – каза Пипи...

Пред сладкарския магазин сега се бяха струпали още повече деца, които втренчено гледаха през витрината, и едва не им прилошаваше от вълнение, като гледаха как Пипи прави покупки. Тя се втурна в магазина за играчки, купи една каручка и натовари в нея всички пакети. После хвърли поглед около себе си и се провикна:

– Ако тук има някое дете, което не обича бонбони, нека излезе една крачка напред!
Никой не помръдна.

– Чудна работа – каза Пипи. – Е, добре, а има ли някое дете, което обича бонбони?
Двадесет и три деца пристъпиха напред. Между тях естествено бяха Томи и Аника.

– Томи, отвори кесиите! – изкомандва Пипи...

И тогава започна едно ядене на бонбони, каквото в градчето дотогава не бяха виждали... Отвсякъде притичваха още деца и Пипи раздаваше бонбони с пълни шепи.

¹ Долама – дълга вълнена дреха, обикновено с ръкави.

A series of 28 horizontal dotted lines for writing.

ТЕСТ ЗА ШЕСТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 13. включително.

Като чуем или прочетем думите „светещи животни”, веднага си представяме светулки – тези живи искри на нашите гори и поля. Всеки е виждал в топла лятна нощ как мига с „фенерчето” си някоя летяща мъжка светулка. Понякога пък сред тревата нещо блести като синьозеленикаво скъпоценно камъче. Това е пак светулка, само че женска или ларва, която няма крила и не може да лети.

На нашата планета има над 2000 вида светулки, повечето от които имат светещи органчета. Най-богато са представени тези насекоми в тропиците, където има видове, чието светене представлява приказно зрелище. Такива светулки има например на остров Ява. Там събралите се на едно място множество мъжки индивиди едновременно „запалват” и „угасват” своите „фенерчета” и така през три секунди ту блясва ярка светлина, ту се възцарява пълна тъмнина. По този начин привличат женските, които също могат да летят.

Но колкото и да е красиво светенето на някои тропически светулки, то не може да се сравни с великолепието на това явление сред морето, където способността за излъчване на разнообразно оцветени светлинни лъчи сред представителите на животинския свят се е разгърнала с пълна сила. Често светенето е ограничено само в отделни ивици или петна по повърхността на морето, друг път то обхваща десетки, дори стотици квадратни километри площ. В някои случаи продължава няколко секунди, друг път трае с часове.

Това величествено и красиво явление – светенето на морето, е било познато още в дълбока древност. Картагенският мореплавател Ханон, живял в пети век преди нашата ера, разказвал на съотечествениците си, че е виждал море, „горящо с ярък пламък”. Древните араби също са знаели, че морето понякога свети.

Дълго време учените не могли правилно да си обяснят светенето на морето. Някои мислели, че свети фосфор в морската вода, докато други допускали, че при триенето на частиците на солите в морето се образуват електрически искри. Имало е и такива учени, които смятали, че при смесването на въздуха с водата възниква светлина, а други обяснявали явлението с някакви „гниещи влакна” на измрелите мекотели.

Днес е добре известно, че светенето на морето се дължи на различни организми – бактерии, дребни едноклетъчни растения и животни, както и на ред други, по-висши животински видове.

1. Коя е темата на текста?

- А) видовете светулки
- Б) причините за светенето на морето
- В) „светещите животни” на сушата и в морето
- Г) светенето на морето в древността и днес

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) На нашата планета има над 2000 вида светулки, но малко от тях имат светещи органчета.
- Б) Древните египтяни знаели, че морето понякога свети.
- В) Всички светулки могат да летят.
- Г) Светенето на морето продължава от няколко секунди до няколко часа.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Като „запалват” и „угасват” своите „фенерчета”, женските светулки на остров Ява привличат мъжките.
- Б) Най-много видове светулки се срещат в тропиците.
- В) Светенето на морето може да обхване стотици квадратни километри площ.
- Г) Светенето на морето е явление, познато от дълбока древност.

4. За светенето на морето в текста се казва, че:

- А) Дълго време учените предлагат четири неправилни обяснения за светенето на морето.
- Б) Днес преобладаващото мнение е, че светенето на морето се дължи на различни организми.
- В) Светенето на тропическите светулки може да се сравни само с великолепието на това явление сред морето.
- Г) Светенето на морето е било познато на поне три древни народа.

5. Този текст може да бъде прочетен в:

- А) сборник с научни трудове
- Б) научнопопулярно списание
- В) учебник по история
- Г) роман

6. Запишете три термина или терминологични съчетания, употребени в текста.

.....
.....

7. Кой от подчертаните глаголи в изречението НЕ е употребен в преносно значение?

Там събрали се на едно място множество мъжки индивиди едновременно „запалват” (А) и „угасват” (Б) своите „фенерчета” и така през три секунди ту блясва (В) ярка светлина, ту се възцарява (Г) пълна тъмнина.

8. При коя от двойките думи отношението е същото като отношението в двойката бактерии – организми?

- А) ивици – петна
- Б) светулки – насекоми
- В) растения – животни
- Г) мореплавател – пътешественик

9. Колко от запетайте в изречението *Картагенският мореплавател Ханон, живял в пети век преди нашата ера, разказвал на съотечествениците си, че е виждал море, „горящо с ярък пламък”* отделят обособени части?

- А) една
- Б) две
- В) три
- Г) четири

10. Какво причастие липсва в последните три абзаца на текста?

- А) минало деятелно
- Б) минало страдателно
- В) сегашно деятелно
- Г) деепричастие

11. Колко прости изречения има в изречението *Често светенето е ограничено само в отделни ивици или петна по повърхността на морето, друг път то обхваща десетки, дори стотици квадратни километри площ?*

- А) едно
- Б) две
- В) три
- Г) пет

12. Определете залога на глаголите в изречението от задача 11.

.....

.....

13. Избройте три съчинителни съюза, употребени в текста.

.....

14. Прочетете стиховете от „Разходка до Баняса” на Иван Вазов. Подчертайте обобщителните местоимения и определете синтактичната им функция.

Мила Българияй! Хубава си ти!
В тебе всичко зрее и всичко цъфти...
всичко в теб е пълно с плод и благодат...
теб всичко е дала светата природа!

.....

.....

.....

15. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Понякога в тъмни безлунни нощи може да се види как повърхността на морето свети. В извесни случаи се забелязва само едно фосфоресциращо сияние, друг път отдалеч морската повърхност прилича на разтопено сребро. Често безброй светлинки мигат в тъмната вода или като огънчета припламват в нея. Понякога, от дълбините на водната стихия излизят снопове лъчи.

В тропическите морета светенето може да се превърне в истинска феерия: по тъмното южно небе трепкат ярките звезди а безкрайната морска шир сапернички на неговата красота. Телата на рибите са обвити от искрящи воали и светла диря очертава техният път.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. С какво Йовковият герой Серафим е необикновен?

.....

.....

.....

17. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение за ролята на мечтите в разказа „Косачи” на Елин Пелин.

- А) Мечтите издигат човека над делничното и обикновеното.
- Б) Мечтите характеризират човека.
- В) Мечтите правят човека част от тайнството на природата.
- Г) Мечтите променят социалното положение на героите.

18. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от приказката „Славоят и розата” на Оскар Уайлд, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Тогава славоят се притисна по-силно към шипа... И великолепната роза стана червена като изгрева на източното небе... Но гласът на славоя започна да глъхне, крилцата му запляскаха и пелена се спусна пред неговите очи...

– Честна дума, ти си много неблагодарна! – каза ядно студентът и захвърли розата на улицата, където тя падна в канавката и една каруца я смачка с колелото си.

– Неблагодарна ли? – отвърна момичето. – ... Ти пък си много груб, и в края на краищата кой си ти? Само някакъв си студент!

19. Прочетете XXIII глава от „Малкият принц“ на Антоан дьо Сент Екзюпери. Защо Малкият принц избира да тръгне към „някой извор“? Какво бихте направили, ако имате петдесет и три свободни минути?

- Добър ден – каза Малкият принц.
- Добър ден – каза търговецът.

Той беше търговец на усъвършенствани хапчета, които утоляват жаждата. Глътваш по едно хапче седмично и вече не усещаш жажда.

- Защо продаваш тия неща? – попита Малкият принц.
- Така се пести много време – каза търговецът. – Експертите пресметнаха.

Спестяват се седмично петдесет и три минути.

- И какво правят хората с тия петдесет и три минути?
- Правят каквото си щат...

„Ако имах – каза си Малкият принц – петдесет и три минути свободни, бих тръгнал полекичка към някой извор...“

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ТЕСТ ЗА СЕДМИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 13. включително.

Каменни реки има на много места в България – край Аркутино, в Медни рид и на други места, но най-добре личат на Витоша.

Природата на Витоша е разнообразна и привлекателна, но един от най-интересните и посещавани кътове е местността Златните мостове. Тук е най-голямата каменна река, неправилно наричана *морена*.

Образуването на каменните реки е свързано с геоложкото минало на планината. Преди повече от 80 млн. години в южните части на нашата страна се издигали високите планински вериги на Родопите и Рила. На север от тях се е разливало широко кредно море, в което непрекъснато се натрупвали разнообразни утайки. По-късно те се превърнали в мергели и варовици. Под действието на тектонски движения започнала да се заражда и една млада планинска верига в обсега на Средногорието.

Едновременно с това са действували и други процеси. Тяхната скулптурна дейност е намерила израз в причудливите Черни връх, Лъвчето, Средец, Черната скала, Комините.

А с изветрителните процеси може да се обясни богатството на сипеи и каменни реки във Витоша. Образуването им се дължи в голяма степен на особеното напукване и изветряване на сиенитите и последвалото отмиване на водите. В резултат на това са се оформили различни по големина заоблени късове. Процесът на образуване на такива късове може да се види и сега по пътеката от Владая за кариерата „Липата”. Сред силно изветряла скала са останали обли късове от по-здрава скала.

Каменните реки покриват големи пространства край Боянската и Владайската река, край изворите на Струма и село Чуйпетлово. Те „текат” и към Малкия резен, Лъвчето и Платото. Най-хубавата от тях е в местността Златни мостове. Това са огромни заоблени блокове с размери до 5 и повече метра, безредно нахвърляни един върху друг. Дължината на каменните реки достига до няколкостотин метра, а ширината им – до 50 и повече метра. Под каменните реки бучат бистри планински води, които понякога излизат край бреговете или проблясват между каменните блокове. Светлосивият цвят на блоковете, тяхната грапава повърхност, често покрита с лишеи и мъхове, много добре хармонира със зеленеещите се дървета и храсти. През зимата най-горните блокове са покрити с белоснежни шапки и каменните реки придобиват съвсем друг, но все така интересен и привлекателен вид. И като че ли трудно бихме могли да си представим Витоша и нейната красота без каменните ѝ реки.

1. Текстът е:

- А) художествен
- Б) научнопопулярен
- В) диалогичен
- Г) разговорен

2. Коя е водещата функция в текста?

- А) информативна
- Б) коментарна
- В) експресивна
- Г) развлекателна

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Каменни реки има на много малко места в България.
- Б) Дължината на каменните реки достига до няколкостотин метра, а ширината им – до 500 и повече метра.
- В) На изток от Рила и Родопите се е разливало широко кредно море, в което непрекъснато се натрупвали разнообразни утайки.
- Г) Богатството на сипеи и каменни реки във Витоша може да се обясни с изветрителните процеси.

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) В местността Златните мостове се намира най-малката каменна река в България, неправилно наричана *морена*.
- Б) Каменни реки „текат” към Малкия резен, Лъвчето и Платото.
- В) Морените представляват заоблени каменни блокове с размери до 5 и повече метра, безредно нахвърляни един върху друг.
- Г) Каменните блокове са светлосиви на цвят и имат грапава повърхност.

5. Терминът *утайки* според употребата си в текста е:

- А) математически
- Б) химически
- В) геоложки
- Г) синтактичен

6. При коя от двойките отношението е същото като отношението в двойката *природни образувания – каменна река*?

- А) каменни блокове – скални късове
- Б) природни образувания – Медни рид
- В) каменна река – буйна река
- Г) земни форми – планинска верига

7. Какъв е видът на подчиненото изречение в сложното съставно изречение *На север от тях се е разливало широко кредно море, в което непрекъснато се натрупвали разнообразни утайки*?

- А) подчинено подложно изречение
- Б) подчинено определително изречение
- В) подчинено допълнително изречение
- Г) подчинено обстоятелствено изречение

8. За изреченията *Тук е най-голямата каменна река, неправилно наричана „морена”* и *Тук е най-голямата каменна река, която неправилно се нарича „морена”* е вярно, че:

- А) са сложни изречения
- Б) са прости изречения
- В) съдържат синтактични синоними
- Г) съдържат лексикални синоними

9. В изречението *Под каменните реки бучат бистри планински води, които понякога излизат край бреговете или проблясват между каменните блокове* има:

- А) три глагола от несвършен вид
- Б) два глагола от несвършен вид и един глагол от свършен вид
- В) два глагола от свършен вид и един глагол от несвършен вид
- Г) три глагола от свършен вид

10. Кои от изреченията в третия абзац на текста са прости? Подчертайте ги.

11. Защо *Черни връх, Лъвчето, Средец, Черната скала, Комините* са написани в текста с начална главна буква?

.....
.....

12. Защо глаголът „текат” в текста е ограден в кавички?

.....

13. Препишете първото изречение от текста, като замените изявителните глаголни форми с преизказни.

.....
.....

14. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Витошката Област по това време била заета главно от андезити и туфи образувани от лавата изхвърлена от подводни вулкани. Под натискът на тектонските сили, скалите се нагънали и смачкали. В образувалитесе дълбоки пукнатини започнала да се задържа магма. При застиването ѝ се образували скали. Последвали още два тектонски импулси, които раскъсали не затварделите скали. После между тях отново се натрупала магма.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

15. По дадения образец запишете синонимите и антонимите на глаголите *замърсявам* и *махам*.

сещам се – спомням си – забравям

замърсявам – –

махам – –

16. Кой зрителен образ, свързан с родината, е използван в лирическото отклонение във II глава на повестта „Немили-недраги“?

- А) пустиня
- Б) зелени хълми
- В) планини
- Г) връх Шипка

17. Коя от следните характеристики НЕ се отнася за баба Илийца?

- А) милосърдна и всеотдайна
- Б) смела и активна
- В) търпелива и покорна
- Г) състрадателна и любяща

18. Кое от изброените качества НЕ проявява Бай Ганьо при посещението си у Иречек?

- А) нахалство
- Б) лакомия
- В) малокултурие
- Г) мързел

19. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от „На прощаване“ на Христо Ботев, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Ако ли, мале, майноле,
жив и здрав стигна до село,
жив и здрав с байряк във ръка,
под байряк лични юнаци,
напети в дрехи войнишки,
с левове златни на чело,
с иглянки пушки на рамо
и с саби-змии на кръстът,
о, тогаз, майко юнашка!
О, либе мило, хубаво!
Берете цветя в градина,
късайте бръшлян и здравец,
плетете венци и китки
да кичим глави и пушки!

20. Напишете есе върху споделеното от Алеко Константинов в интервюто „Моята изповед“:

- Кой е най-хубавият момент в живота Ви?
- Пътуването ми в Америка и когато ми хрумна идеята за „Бай Ганя“.

ТЕСТ ЗА ОСМИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 9. включително.

Било 1831 година, когато 19-годишният Шарл Сория установил от личен опит, че смес от бертолетова сол и сяра се възпламенява при удар. Това го знаели още арабските алхимици, но нито те, нито някой от големите химици от началото на XIX век се сетил да прибави към сместа стрит на прах бял фосфор и лепило. В получената гъста каша Сория потопил случайно попаднала му клечка и когато сместа изсъхнала добре, също толкова случайно, той я потъркал в дрехата си. Клечката се самозапалила и младият Сория с пълно право можел да се обяви за откривател на кибрита, ако в този момент си бил дал ясна сметка, какво точно е направил.

Впрочем кибритът се появил десет години след блестящото откритие на Сория, така че се наложило да бъде преоткриван. Сторил го немският химик Камерер, но трябвало да минат още няколко години, за да бъде създаден безопасен кибрит, чието производство започнало в шведското градче Йончопинг, наброяващо едва 5000 души.

Обективно погледнато, шведският кибрит съвсем не бил шведски патент. По-скоро бил дело на виенския химик Шрьотер, който през 1847 година при нагриване на жълт фосфор в закрит съд успял да получи неотровен червен фосфор. Червеният фосфор имал и още едно много важно преимущество – на въздух не се самовъзпламенявал. Останалото било въпрос на находчивост, търговски нюх и инженерна мисъл. През 1855 година шведът Крейгер вече бил собственик на три кибритени фабрики – и трите в Йончопинг, на самия бряг на езерото Ветерн, по чиито води прекарвали дървените трупи. За кратко време Крейгер успял да завладее дори английския пазар с клечки борини, дълги близо 30 сантиметра, с които най-удобно се палели камините в старинните английски замъци. Негова била идеята за ветроупорен кибрит, който не гасне дори при морска буря, а така също и сигнален кибрит с оцветен в розово, синьо и масленозелено пламък, така че участниците в експедиции могли от разстояние да си обменят информация.

В началото на XX век на Швеция се падал близо 50% от световния износ на кибрит, но ако тя държала да запази първото място в тази търговия, трябвало значително да се намалят транспортните разходи, тъй като кибрит се изнасял чак за Индия и Австралия. Затова наследниците на Крейгер преместили производството на кибрит към Норчопинг и други пристанищни градове на Балтийско море.

В Йончопинг кибрит се произвежда и до днес. Той се продава в цяла Скандинавия, а в малки пратки се разпраща навред по света – но не толкова за употреба, колкото по искане на колекционерите на кибрит, чийто брой расте с всеки изминат ден.

1. Текстът е научнопопулярен, защото:

- А) е достъпен за широка аудитория
- Б) съдържа голям брой термини
- В) съдържа прости и сложни изречения
- Г) представя художествено историята на кибрита

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Шарл Сория не е обявен за откривател на кибрита, защото пропуснал да го патентова.
- Б) Още големите химици от началото на XIV век знаели, че смес от бертолетова сол и сяра се възпламенява при удар.
- В) По-малко от 10 години след създаването на безопасния кибрит Крейгер притежавал три кибритени фабрики.
- Г) В началото на XX век на Швеция се падал повече от половината от световния износ на кибрит.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) От откритието на Шарл Сория до създаването на безопасния кибрит са минали по-малко от две десетилетия.
- Б) Кибритът, произвеждан в Йончопинг, днес се купува единствено от колекционери.
- В) Сместа, от която Шарл Сория създаде своя кибрит, съдържа четири съставки.
- Г) Създаденият от виенския химик Шрьотер червен фосфор има две основни преимущества.

4. Според текста безопасният кибрит е наречен шведски, защото:

- А) производството му е започнало в шведското градче Йончопинг
- Б) е изобретен от шведския химик Шрьотер
- В) Швеция е най-големият износител на кибрит в света
- Г) в Йончопинг и до днес се произвежда кибрит

5. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Швеция се е наложила и е запазила мястото си на световен лидер в търговията с кибрит благодарение на:

- А) предприемчивостта на Крейгер
- Б) благоприятното географско положение на Йончопинг
- В) качеството и разнообразния асортимент на произвеждания кибрит
- Г) намаляването на транспортните разходи при износа на кибрит

6. Защо *Балтийско море* и *Скандинавия* са написани в текста с начална главна буква?

.....

.....

7. С коя от посочените думи може да се замени съществителното *патент* в изречението *Обективно погледнато, шведският кибрит съвсем не бил шведски патент*, без да се промени смисълът му?

- А) притежание
- Б) изобретение
- В) достойнство
- Г) символ

8. За прилагателното име *ветроупорен*, употребено в текста, НЕ е вярно, че:

- А) е сложна дума
- Б) съдържа гласна *е*, резултат от ятов преглас.
- В) се изписва по този начин, защото гласната *о* не може да се удвои на морфемата граница
- Г) гласната *е* от наставката *-ен* изпада при образуване на формите на прилагателното за женски род, среден род и множествено число

9. При коя от двойките отношението е същото като отношението в двойката *безопасен кибрит – сигнален кибрит*?

- А) ветроупорен кибрит – сигнален кибрит
- Б) арабските алхимици – големите химици от началото на XIX век
- В) жълт фосфор – неотровен фосфор
- Г) търговия с кибрит – износ на кибрит

10. Колко запетаи трябва да се поставят в изречението *Те опустошавали цели квартали тъй като вече всеки можел когато си поиска да драсне клечка кибрит и огънят да лумне*?

- А) четири
- Б) три
- В) две
- Г) една

11. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Годините минавали, а Сориа продължавал да си прави дребни шегички със своите приятели като подпалвал дървени клечици прекарвайки ги в нечии бутуш, сюртук или тъпицерия на стол, докато повечето знатни парижани побързали да обзаведът пушалните си салони с новата модна играчка, която представлявала шише със сярна киселина придружено със комплект дървени клечки с главички от бертолетова сол. Така че пожелал ли някой да запуши, лакеят потапял клечката в киселината и възпламенена я поднасял на гостът.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Прочетете откъса от разказа „Войнишка нива” на Елин Пелин и изпълнете задачите от 12. до 15. включително.

Пролетта приближава. Зимата усеща нейните бавни и любовни стъпки и замръзналият ѝ пулс отново се събужда. По високите склонове на далечните планини копнее снегът... Из долините ехтят вече възторжените химни на освободените реки и потоци. Из гората се понася тихо шумолене. Млад вятър юноша заиграва из клоните... Наблизо до поляната наизскачаха като запалени свецици жълти минзухари...

12. Пред втория съюз *и* в изречението *Зимата усеща нейните бавни и любовни стъпки и замръзналият ѝ пулс отново се събужда* няма запетая, защото:

- А) в изречението е допусната пунктуационна грешка
- Б) първият съюз *и* свързва еднородни части в простото изречение, а вторият – две прости изречения в състава на сложното

- В) двата съюза *и* свързват еднородни части
Г) в сложните съчинени съединителни изречения не се пише запетая.

13. Защо гласната *й* в словосъчетанието *замръзналият й пулс* е ударена?

.....

14. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в текста, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

15. Коя от изброените форми е умалителна?

- А) шумолене
Б) химни
В) потоци
Г) свещица

16. Прочетете финала на стихотворението „Скрити вопли” на Димчо Дебелянов и напишете поне по един синоним на съществителните имена *вопли* и *странник*.

О, скрити вопли на печален странник,
напрасно спомнил майка и родина...

.....

.....

17. Какъв е жанрът Дебеляновата творба „Скрити вопли”?

- А) елегия
Б) ода
В) балада
Г) поема

18. В кой от стиховете на Вапцаровата творба „Песен за човека” липсва образът на светлината?

- А) *вече зората блести*
Б) *В очите му пламък цъфтял*
В) *Пред него живота / изплавал чудесен*
Г) *Усмехнати чули звездите отгоре*

19. Запишете понятието, което отговаря на определението.

..... е съпоставяне на противоположни образи, понятия, ситуации.

- А) аналогия
Б) антитеза
В) сравнение
Г) алитерация

20. Прочете цитата от „Мечо Пух” и напишете есе на тема „Приятелството”.

„Не можеш да седиш в твоя ъгъл на гората, чакайки другите да дойдат при теб. Понякога трябва ти да ходиш при тях.”

ТЕСТ ЗА ДЕВЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 13. включително.

През средните векове на един предпазлив и изобретателен мъж (името му е останало неизвестно) хрумнала знаменитата мисъл да облече войниците в желязо – с брони и метални шлемове.

Измислянето на железния шлем изиграло решаваща роля в модата на шапките, а на ковачите и златарите дало ново поприще за изява на таланта. Намерил се един млад благородник, който счел, че на обществени места бойният шлем е много по-оригинален от шапката. Примерът му скоро бил възприет и шлемовете започнали да придобиват все по-красив външен вид. Отначало ги излъсквали до блясък и украсявали с букети от цветни пера. По-късно започнали да им прикрепват рицарски гербове и различни символични знаци, като тронове, лилии, знамена, кръстоносни мечове и др. По този начин шлемът почти изместил шапката и диктувал модата няколко столетия наред.

Често украшенията на шлемовете били правени от прочути художници и изковавани от именити оръжейни майстори в най-известните работилници. Кайзер Карл V плащал за рицарски доспехи от Колман Хелмшмид повече гулдени, отколкото за картина от Тициан. Други владетели давали за шлем от известен майстор над килограм чисто злато. Били модерни не само бляскави златни и сребърни шлемове, а и боядисани в черно или синьо, със златни ивици или лилии на черен фон. Понякога ги „обличали“ в червено или черно копринено кадифе и им поставяли скъпоценни украшения. Всеки шлем имал израз на „лицето“ си. Смеещи се, намръщени или враждебни черти могат да се прочетат дори при най-бегъл поглед.

Декораторите обръщали особено внимание на камбаната и гребена на шлема. Заедно с изкованите сцени от Античността, инкрустираните със злато или сребро ренесансови мотиви гравирването било един от предпочитаните начини за украсяване.

Победно шествие през много европейски страни поел през втората половина на XVI век шлемът морион. Върху леката му камбана е поставен висок гребен, тясната странична периферия отпред и отзад е силно повдигната нагоре и завършва с два върха. Той е известен и до днес и е толкова любим, че често го виждаме във филми и театрални постановки, където понякога съвсем не е на мястото си.

Най-зли врагове на шлемовете и броните станали огнестрелните оръжия. Пробивната сила на мускетните куршуми непрекъснато растяла и скоро станало безсмислено да се увеличава устойчивостта на доспехите. Бронята била изхвърлена от употреба и заменена с ризница, носена под връхната дреха. Използвали шлема само в бой с рапири или мечове, за които били достатъчни и по-леки шлемове. В края на XVII век кожените и филцови шлемове изместили окончателно железния си предшественик.

1. Темата на текста е:

- А) историята на шлема през Средновековието
- Б) модата на шлемовете
- В) прочутите майстори на шлемове
- Г) разнообразието в украсата на шлемовете

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) През средните векове един смел и изобретателен мъж решил да облече войниците в желязо – с брони и метални шлемове.
- Б) Макар и рядко, украшенията на шлемовете били правени от прочути художници.
- В) Постепенно започнали да използват шлема само в бой с рапири или шпаги, за който били достатъчни и по-леки шлемове.
- Г) Огнестрелните оръжия предопределили съдбата на шлемовете.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Имало е шлемове, по-скъпи от картините на Тициан.
- Б) Шлемът морион и днес се използва като реквизит във филми и театрални постановки.
- В) Шлемовете били украсявани с ренесансови и символистични мотиви.
- Г) Измислянето на железния шлем дало ново поле за изява на много занаятчии.

4. Според текста излизането от употреба на железните брони и шлемове се дължи преди всичко на:

- А) създаването на по-красиви и по-удобни ризници и кожени шлемове
- Б) развитието на огнестрелните оръжия
- В) нарастването на разходите за производството им
- Г) новата мода във войнишкото облекло

5. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Според текста шлемът добива популярност и престиж, защото:

- А) се превръща в моден аксесоар
- Б) украсата на шлемовете често била правена от прочути оръжейни майстори и художници
- В) владетели купували шлемове, изработени от известни майстори, на много висока цена
- Г) пазел войниците от оръжията на противниците им по време на битка

6. Защо думите „обличали” и „лицето”, употребени в текста, са оградени в кавички?

.....
7. Коя от думите е с по-общо значение от останалите според употребата им в текста?

- А) гравирание
- Б) инкрустиране
- В) украсяване
- Г) боядисване

8. За думите *блясък* и *бляскави*, употребени в текста, НЕ е вярно, че:

- А) са сродни думи
- Б) съдържат променливо я
- В) са непроизводни думи
- Г) изпълняват функцията на второстепенни части в изреченията, в които са употребени

9. С коя дума може да се замени подчертаното съществително име *поприще* в текста, без да се промени смисълът на изречението?

- А) място
- Б) поле
- В) повод
- Г) средство

10. Съществителното име *декораторите*, употребено в текста, е:

- А) домашна дума
- Б) поетична дума
- В) диалектна дума
- Г) чужда дума

11. Съществителното име *Античността*, употребено в текста, е написано с начална главна буква, защото:

- А) е сред имената на културноисторически периоди, които се пишат с главна буква
- Б) е употребено в преносно значение
- В) така се подчертава значимостта на името в текста
- Г) е съществително нарицателно име, употребено като собствено

12. Препишете изречението от петия абзац на текста, в което е използвана преизказна глагола форма. Какво е нейното значение?

.....

.....

13. Защо в изречението *Върху леката му камбана е поставен висок гребен, тясната странична периферия отпред и отзад е силно повдигната нагоре и завършва с два върха* е използвана бройна форма за множествено число?

.....

14. В изречението *От добре хвърленото копие от стрелата излитаща с тънък свистящ звук или от страшния удар с меч воюващите се прикривали с кожен щит шлем или ризница изплетена от метални халки* трябва да се поставят:

- А) две запетаи
- Б) три запетаи
- В) четири запетаи
- Г) пет запетаи

15. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Силното развитие на стопанският живот в някои европейски страни в началото на XV век довело до расцвет на занаятите. Много ковачи на оръжие произвеждали красиви шлемове които все повече започвали да служат за украса вместо за предпазване. Екстравагантни извикващи почуда форми, задоволявали свързаната със военните занаяти мъжка суета.

Все по-красиви шлемове заливали пазара, а шапкарството западало. Някои имали форма на лъвска глава или камбана, други били с накъдрени коси, с изковани уши, с визиори като птичи глави или с различни разкривени и узъбени физиономий.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. Защо митовете са основа на старогръцката литература и изкуство?

.....

.....

.....

.....

17. Кое НЕ е вярно за избора на Ахил?

- А) Избира да участва в Троянската война, въпреки че може да загине млад.
- Б) Избира победата, честта и славата.
- В) Избира да дочака спокойна и безславна старост.
- Г) Избира да съчетае божественото предопределение със свободната воля.

18. Свържете имената на литературните герои с името на автора, от чиято творба са те.

Терсит	Омир
	Есхил
Креон	Софокъл
	Еврипид

19. Прочетете откъса от „Небеса” от Йоан Екзарх и в няколко изречения споделете гледната си точка за трудностите и радостите на преводача.

„... Защото не намерихме за удобно да превеждаме всичките елински думи на славянски език. И това не е възможно, но се помъчихме да предадем смисъла им.”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20 Кой термин отговаря на определението?

А) Описание на живота на светец в средновековната християнска култура.

.....

Б) Стихотворение, в което началните букви на всеки стих, прочетени от горе надолу, образуват дума или изречение.

.....

21. Прочетете двата цитата и напишете съчинение или есе на тема „Книгите”. По свой избор съпоставете двата цитата или работете само върху единия от тях.

„Голи са без книги всички народи...”

Константин-Кирил Философ

„Четящият човек е красив.”

Георги Господинов

ТЕСТ ЗА ДЕСЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачи от 1. до 14. включително.

Професията на секретаря възникнала в древността. Първоначално работата му се е състояла в записване на важни съобщения и събития, на мисли и речи. Малко са сведенията за владетели, които са могли да пишат. Такъв е бил сирийският крал Асирбанипал. Неговата обширна библиотека от глинени плочки е била намерена в Ниневия.

Умението да се пише, е било рядкост и усвояването му е означавало освобождаване на роба за цял живот от тежката физическа работа. Който е могъл да чете и пише, е ставал писар, а впоследствие съветник на господаря си. Старите писари в Шумерия, Вавилон и Сирия са писали на глинени плочки, които са приготвяли сами. За да дълбаят в глината, са използвали клинообразни остриета. „Шефът” обаче не е могъл да прекъсне диктовката по свое желание, защото плочката изсъхвала бързо, дори и завита във влажно платно. Изписаните документи се сушили на слънце.

Еврейските писари също имали нелека работа, защото пишели само със съгласни в колони. Възпроизвеждането на гласните и разделянето на думите и изреченията ставало в процеса на четенето.

В Древния Египет писарството е издигнато на високо равнище. С черна и червена краска са изобразявали красиви йероглифни знаци. Материалът, върху който се е пишело, е бил доставян от занаятчий, които пресовали сърцевината на стволоче. Писарят сам е приготвял инструмента за писане. Отрязвал си е късче от дървото и дъвчел, докато влакната омекнат и заприличат на четка. Пишел е седнал на земята, а зад ухото си държал една-две резервни четки. Писарската професия в Египет е била много уважавана. Запазени са изображения на писари, носени на носилка до господарите си.

В Ориента писарската работа също е била на почит. Извършвали я високопоставени мъже и тя им носела богатство и власт.

В гръцко и римско време умението да се чете и пише, придобива още по-голяма популярност и социалното положение на секретаря не е така завидно. Старите гърци и римляни са използвали за тези дейности роби. Историческите източници говорят за това как Октавиан Август наредил да отрежат краката на неговия секретар, който предал срещу пари записана от него информация. Все пак образованите, грамотните роби са ползвали по-големи права.

1. Темата на текста е:

- А) престижните професии в древността
- Б) секретарската професия в древността

- В) писмените умения в древността
- Г) правата и привилегиите на писарите в древността

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) В древността навсякъде секретарите на владетелите се ползвали с големи привилегии.
- Б) Предполага се, че на писарите в Древен Египет са оказвани особени почести.
- В) Особеностите на еврейското писмо улеснявали работата на писарите.
- Г) В текста са описани различни средства и техники за писане.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Метеорологичните условия са били важни за писмената практика в Шумерия, Вавилон и Сирия.
- Б) Сирийският крал Асирбанипал е сред малкото пишещи древни владетели.
- В) Старите гърци и евреите използвали за писарската работа роби.
- Г) Някои писари в древността сами приготвяли инструментите си за писане.

4. Според текста постепенно престижът на секретарката професия спада, тъй като:

- А) се усъвършенстват средствата за писане и съхранението на записаните текстове
- Б) пишещите стават все повече вследствие нарастването на популярността на уменията да се чете и пише
- В) намалява нуждата от секретари сред владетелите
- Г) страхът от гнева на владетелите направил секретарската професия нежелана

5. С какво значение е употребена в текста думата *краска*?

.....

6. Защо съществителното „шефът”, употребено в текста, е оградено в кавички?

.....

7. Кой от глаголите, употребени в текста, НЕ е контекстов синоним на останалите?

- А) пиша
- Б) изобразявам
- В) дълбая
- Г) приготвям

8. За думите *записана* и *изписаните*, употребени в текста, НЕ е вярно, че:

- А) пишат се така, както се изговарят
- Б) съдържат представка
- В) са сродни думи
- Г) са причастия

9. С коя дума може да се замени подчертаното съществително име *възпроизвеждането* в текста, без да се промени смисълът на изречението?

- А) произвеждането
- Б) изписването
- В) произнасянето
- Г) акцентуването

10. За съществителното име *популярност*, употребено в текста, е вярно, че:

- А) има форма за множествено число, образувана с окончание *-и*
- Б) съдържа променливо *я*
- В) не променя ударението си при членуване
- Г) членуваната му форма се пише с двойно *-тт-*

11. Числителното за приблизително количество *една-две*, употребено в текста, е написано полуслято, защото:

- А) е сложна дума
- Б) е фразеологично съчетание
- В) е числително бройно
- Г) се пише така по традиция

12. Открийте в първия абзац на текста двете думи, които имат омоними повелителни глаголни форми. Запишете тези глаголни форми, като поставите ударенията им.

.....
.....

13. Защо подчертаното съществително име в изречението *Който е могъл да чете и пише, е ставал писар, а впоследствие съветник на господаря си* е членувано с кратък член?

.....

14. В изречението *Умението да се пише, е било рядкост и усвояването му е означавало освобождаване на роба за цял живот от тежката физическа работа* запетаята отделя:

- А) просто изречение в състава на сложното
- Б) еднородни части
- В) обособени части
- Г) вметнат израз

15. Препишете текста, като поправите правописните и пунктуационните грешки.

Нова Зеландия, която се намира в юго-западната част на Тихия Океан е островна държава. По-голямата част от нейната територия обхваща двата острова, наречени Северен и Южен разделени от протока Кук. Освен тях, към територията на Нова Зеландия спадат и редица малки острови – Чатам, Стюарт и др.. Част от тях са не населени.

Нова Зеландия се е отделила от Австралия много отдавна, още преди края на мезозойската ера, т.е. преди повече от 70 милиона години. За биолозите е ясно, че тъкмо това отделяне е дало отпечатък върху цялата жива природа на островите и по-специално върху тяхната фауна, която се отличава с редица характерни особености.

.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. Свържете заглавието на всяка от творбите с нейния автор.

„Шинел”	Джовани Бокачо
„Робинзон Крузо”	Уилям Шекспир
„Хамлет”	Даниел Дефо
„Декамерон”	Николай Гогол

17. Кой открива книгопечатането?

- А) Леонардо да Винчи
- Б) Микеланджело Буонароти
- В) Йоханес Гутенберг
- Г) Томас Мор

18. Кой термин отговаря на определението?

Епически вид; голяма по обем повествователна творба, която обикновено включва много герои и няколко сюжетни линии.

.....

19. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в стиховете на Шекспир, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Като вълни към пясъчния бряг
към своя край минутите летят:
една след друга, в непрестанен бяг,
към вечността неспирно се стремят.

.....

А времето обрулва като цвят
лицата ни, дълбае с нож челата.

20. Прочетете думите на Дон Кихот и в няколко изречения споделете гледната си точка за човека.

„... кръвта се наследява, а добродетелта се придобива и струва сама по себе си много повече от кръвта.”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

21. Прочетете цитата от Джулиан Барнс и напишете есе на тема „Литературата като общуване”.

„Литературата е... особен, интимен начин да общуваш с хора, които никога няма да срещнеш.”

ТЕСТ ЗА ЕДИНАДЕСЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 12. включително.

През 1937 г., докато изследва фауната на Полинезия по време на експедиция, Тур Хейердал случайно забелязва някои странни прилики между вярванията и архитектурния стил на тихоокеанските племена и на една древна, отдавна изчезнала раса от Южна Америка. За нея се твърди, че е била победена от друг народ при езерото Титикака в Перу и е била изтласкана към тихоокеанския бряг, оставяйки след себе си паметници на бога Слънце (Кон-Тики) и на неговите спътници. Според преданията горе-долу по същото време вождът бог Тики се заселва на островите в Полинезия с народа си. У Хейердал се ражда хипотезата, че по някакъв начин победената раса от Южна Америка е успяла да преплава седемте хиляди километра, които я делят от тихоокеанските острови, и да се засели там.

Хейердал твърди, че хората на Кон-Тики са поели на запад със салове от балсово дърво, и решава да докаже, че един такъв сал, построен със средствата и технологиите, познати на древните перуанци, може да прекоси Тихия океан.

Той и спътниците му отсичат в джунглите на Перу девет огромни балсови дървета и свързват дънерите им в тринадесетметров сал с въжета от коноп. Напречно поставят по-малки трупи, а между гредите спускат плоски дъски, за да стабилизират движението на сала. Отгоре построяват кабина от бананови рогозки и двойна мачта от желязно дърво. В сала, кръстен „Кон-Тики”, не е вложено нито едно парче метал, нито една модерна сглобка или познание. Всички инженери, моряци и конструктори вкупом обявяват, че на втората седмица въжетата ще се протрият, а самите дънери ще се просмучат с вода и ще потънат, но Хейердал остава верен на древната технология. На борда на сала екипажът взема радиостанция, 250 литра вода в бамбукови тръби, 200 килограма южноамерикански плодове и зеленчуци, както и голямо количество военни дажби, дарени от американската армия с цел изпитване на годността и хранителната им стойност.

На 28 април 1947 година експедицията тръгва от Перу, като следва Хумболтовото течение. Плаването е сравнително бързо (салът развива средна скорост от 1,5 морски мили в час), а дори и най-големите вълни, които го заливат, просто се оттичат през дупките между трупите и не го потапят.

„Кон-Тики” плава повече от три месеца, събирайки ценна метеорологична информация и предавайки съобщения за новооткрити морски животни. Когато не се борят с вълните, пътешествениците снимат с кинокамера бита си на сала и се отдават на проучвания и експерименти.

На 7 август 1947 г. салът се натъква на рифа Рароя и засяда близо до островчето Пука-Пука, а членовете на експедицията стъпват на полинезийска земя. Пътешествието завършва успешно, „Кон-Тики” е изминал разстояние от 3770 морски мили за 101 дни, а Тур Хейердал доказва, че преминаването на Тихия океан с балсов сал е възможно.

1. Темата на текста е:

- А) едно древно преселение
- Б) смелата хипотеза на Тур Хейердал
- В) плаването на „Кон-Тики”
- Г) технологиите на древните мореплаватели

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) За построяването на сала „Кон-Тики” са използвани само балсово дърво и конопени въжета.
- Б) При плаването си Тур Хейердал и неговият екипаж използват някои съвременни технически средства.
- В) Тур Хейердал не е посещавал Полинезия преди плаването с „Кон-Тики”.
- Г) „Кон-Тики” не потъва, тъй като балсовото дърво, от което е направен, е много леко.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Американската армия дарява на Тур Хейердал и неговия екипаж военни дажби не само за да подпомогне експедицията.
- Б) Тур Хейердал решава да докаже, че липсата на модерни технологии не е била пречка за древните перуанци да изминат голямо разстояние по вода.
- В) По време на плаването си „Кон-Тики” събира ценна информация за метеоролозите и зоолозите.
- Г) Инженерите смятат, че най-голямият недостатък на „Кон-Тики” е неустойчивостта му на вятър.

4. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

Кое доказва убедеността и всеотдайността на Тур Хейердал и другарите му?

- А) Въпреки предупрежденията Тур Хейердал остава верен на древната технология при построяването на „Кон-Тики”.
- Б) По време на пътуването мореплавателите извършват много проучвания и експерименти.
- В) В продължение на десет години Тур Хейердал се посвещава на идеята да докаже хипотезата си.
- Г) Екипажът приема дарените от американската армия с цел изпитване на годността им хранителни продукти.

5. Думата *горе-долу*, употребена в текста, е написана полуслято, защото:

- А) е фразеологично словосъчетание
- Б) е сложна дума, в която две наречия са свързани в равноправно отношение
- В) носи значение за приблизителност
- Г) е сложна дума, в която първото наречие пояснява второто

6. Защо името *Южна Америка*, употребено в текста, е написано с две главни букви, а *Хумболтовото течение* – само с една?

.....
.....

7. С коя дума може да се замени подчертаното в текста съществително име *хипотезата*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) предположението
- Б) съмнението

- В) желанието
- Г) вярата

8. С коя дума може да се замени подчертаната дума в изречението *Когато не се борят с вълните, пътешествениците снимат с кинокамера бита си на сала и се отдават на проучвания и експерименти, без да се промени смисълът му?*

.....

9. За думата *вярванията*, употребена в текста, НЕ е вярно, че:

- А) е абстрактно съществително
- Б) е от среден род
- В) е сродна дума на съществителното *неверие*
- Г) с корена ѝ не може да се образуват сложни думи

10. Коя от думите освен като съществително нарицателно се употребява често и като съществително собствено име?

- А) фауната
- Б) запад
- В) рифа
- Г) раса

11. Открийте и запишете три контекстови синонима на глаголите *плавам* и *преплавам*, употребени в текста.

.....

12. Запетаите в изречението *Хейердал твърди, че хората на Кон-Тики са поели на запад със салове от балсово дърво, и решава да докаже, че един такъв сал, построен със средствата и технологиите, познати на древните перуанци, може да прекоси Тихия океан* отделят:

- А) подчинени изречения и обособени части
- Б) подчинени изречения и вметнати изрази
- В) обособени части и вметнати изрази
- Г) подчинени изречения, обособени части и вметнати изрази

13. При коя от двойките литературни термини отношението е същото като отношението в двойката *метафора – троп*?

- А) епилог – кулминация
- Б) ирония – сатира
- В) елегия – лирика
- Г) индивидуализъм – символизъм

14. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Безмоторен, носен от течението и силата на вятърът, и обрасал с водорасли отдолу, Кон-Тики плава като брадата морско чудовище, в пълна хармония с океана. Пътешествениците се намират лице в лице с множество обитатели на океана – риби пилоти, сепий, акули и т.н. Те дори забелязват изключително рядката китова акула и откриват нов вид змиорка.

С течение на времето, става ясно, че експедицията лесно може да се прехранва от огромните количества риба, които плуват заедно със сала, а питейната вода, мита и охлаждадена от вълните не се разваля. Също така се оказва, че сокът в балсовите трупи

играе импрегнираща роля и забавя просмукването на морската вода във дървото, което позволява на сала да остане над водата.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. В кое от стихотворенията има обръщение към родината?

- А) „На прощаване”
- Б) „Опълченците на Шипка”
- В) „Борба”
- Г) „Заточеници”

16. Колко време продължава романовото действие в „Под игото”?

.....

17. За кой герой от романа „Под игото” се отнасят Вазовите характеристики *влюбен в България до фанатизъм, възторжен идеалист, рицарска природа*?

- А) д-р Соколов
- Б) чорбаджи Марко
- В) Боримечката
- Г) Бойчо Огнянов

18. Кой термин отговаря на определението?

Изразно средство, при което названието на цялото се замества с названието на негова част.

.....

19. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от „В механата” на Христо Ботев, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Да забравя край свой роден,
бащина си мила стряха
и тез, що в мен дух свободен,
дух за борба завещаха!

Да забравя род свой беден,
гробът бащин, плачът майчин, –
тез, що залъкът наеден
грабят с благороден начин...

20. Прочетете цитата от учебник по философия за XI клас и в няколко изречения споделете гледната си точка за света и езика.

„Без език светът не може да се изрази. Без свят езикът не може да се роди.”

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

21. Прочетете стихотворението на Първан Стефанов „Поне веднъж” и напишете аргументативен текст (интерпретативно съчинение или есе) на тема „Моралните ценности и изборът на човека”.

Поне веднъж

О, бил ли си категоричен
поне веднъж.
Поне веднъж!

Целунеш във трамвай момиче
и те изхвърлят.
Но си мъж!

Удариш на подлец плесница
и за това те уволняват.
Но твойта длан е вече птица,
политнала за първи път.

Единствен миг.
Мигът на риска!
И би могъл да си Нерон.
Или пък Ричард,
който иска
да хвърли царство срещу кон.

Ала у теб събужда ревност
все оня смешен Дон Кихот.
И срещу мелниците гневно
ти би воювал цял живот,
би се превърнал в стих епичен –
ако под туй небе си бил
поне веднъж категоричен
като дървото през април.

ТЕСТ ЗА ДВАНАДЕСЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Уважаеми ученици,

Тестът, който Ви предлагаме, покрива частично формата за държавния зрелостен изпит. Основната причина за това е, че времето, определено за състезанието, е два астрономически часа.

Прочетете двата текста и изпълнете задачите от 1. до 11. включително.

Текст 1

Едри сълзи като дъжд потекоха от очите на всинца ни; всички в един глас извикахме: бунт! На оръжие! После Бенковски се хвърли върху П. Бобекова, който произнесе най-напред думата *въстание*, целуна го по устата и без да каже дума, което бе невъзможно, обърна се да прегърне и своите другари, които също така се обливаха в сълзи. Трагична беше минутата. ... Аз не съм в състояние да предам всичкото величие на тази картина.

– Писмото на Каблешкова! Скоро писмото! – викахме ние в един глас и всеки си протягаше ръка да грабне това писмо.

Съдържанието на това писмо, което най-после Бенковски прочете на висок глас, гласеше следното:

– Братия!

Вчера пристигна в село Неджиб ага, из Пловдив, който поиска да затвори няколко души, заедно с мене... Сега, когато ви пиша това писмо, знамето се развява пред конака, пушките гърмят, придружени от ека па църковните камбани и юнаците се целуват един други по улиците...! Ако вие, братия, сте били истински патриоти и апостоли на свободата, то последвайте нашия пример и в Панагюрище...

Коприщица, 20 априлий 1876 г.

Т. Каблешков

Всинца треперехме като листи. Бенковски беше се изменил в лицето; той ревеше в своите заповеди като същински лъв..., едър пот покриваше високото му чело, хвъркнал би той като орел из двора на бай Ивана, ако да имаше възможност за това; а благородната душа Волон проливаше сълзи и викаше: „Скоро, братя! Отваряйте портите да излезем! Ние да станем най-напред жертва!”

...Щом стъпихме на улицата и запяхме бунтовната песен:

Ха, народ поробен,
що си тъй заспал...

Текст 2

Въпреки строгите мерки за сигурност, взети от организаторите на събранието в Оборище, неговите решения скоро станали известни на турските власти... Те решили незабавно да предприемат мерки за предотвратяване на въстанието... С тази цел към Копривщица и Панагюрище били изпратени специални конни отряди... Когато наказателното конно отделение пристигнало на 19 април в Копривщица, то се опитало да задържи с хитрост ръководителя на местния комитет Т. Каблешков... Копривщенските дейци сформирали отряд, който превзел местния конак, и обявили началото на въстанието. При превземането на конака местният мюдюрин бил убит още след пукването на първата пушка, камбаните на черквата „Св. Никола” забили и така в Копривщица била установена въстаническа власт. Т. Каблешков написал прочутото си Кърваво писмо, с което уведолил апостолите и комитета в Панагюрище за избухналото въстание.

Писмото пристигнало в Панагюрище още следобед на 20 април и апостолите взели решение за незабавно вдигане на въстание в целия окръг. П. Бобеков, начело на отряд от въстаници, превзел конака и в Панагюрище също била установена въстаническа власт. За комендант на града бил обявен Ив. Соколов и били взети мерки за организиране на отбраната. Под ръководството на Бенковски бил образуван военен съвет, наречен Българско привременно правителство.

1. От коя сфера на общуване е Текст 1?

- А) от научната сфера
- Б) от битовата сфера
- В) от естетическата сфера
- Г) от медийната сфера

2. Кое от посочените твърдения е вярно за Текст 1?

- А) Текстът предава научни факти.
- Б) Текстът разкрива преживяно важно историческо събитие.
- В) Текстът изгражда условна, измислена ситуация.
- Г) Текстът поставя спорни проблеми.

3. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно според Текст 1?

- А) Бенковски прочита Кървавото писмо на Каблешков.
- Б) След прочитането на писмото апостолите треперят от вълнение.
- В) Развълнуваните апостоли се успокояват след прочитането на писмото.
- Г) Волон пожелава да бъдат първата жертва за свободата.

4. Каква функции изпълнява Текст 2?

- А) Представя исторически факти за определено събитие.
- Б) Поставя под съмнение исторически факти.
- В) Провергава исторически факти.
- Г) Прави подбор на исторически факти и ги тълкува едностранно.

5. С кое от посочените си значения е използвана думата *конак* в Текст 1?

- А) място за спиране
- Б) квартира на големец
- В) дворец
- Г) държавно учреждение

6. Кое от посочените твърдения е вярно според Текст 1?

Апостолите са дълбоко развълнувани, защото:

- А) са изправени пред съдбовен за България час
- Б) желаният час е настъпил неочаквано
- В) опасността застава пред тях съвсем реално
- Г) изживяват страхове и съмнения

7. Изброени са факти от двата текста, както и факти, които липсват в тях. Оградете тези ЧЕТИРИ факта, които НЕ присъстват в посочените текстове.

- А) Те (властите) решили незабавно да предприемат мерки за предотвратяване на въстанието.
- Б) Т. Каблешков съставил и написал прочутото си Кърваво писмо.
- В) Наказателно турско конно отделение пристигнало в Копривщица на 20 април.
- Г) За комендант на Панагюрище бил избран П. Бобеков.
- Д) Апостолите излизат на улицата и запяват песента „Стани, стани, юнак балкански”.
- Е) П. Бобеков пръв произнася думата *въстание*.
- Ж) Обръщението в писмото на Каблешков било „Братя мили!”.
- З) Развълнуван, Бенковски реве като същински лъв.

8. Запишете общото, за което се говори в двата текста. С какво Текст 2 допълва съдържанието на Текст 1?

.....

.....

.....

9. В рамките на няколко изречения формулирайте теза по темата „Първите крачки на свободата”.

.....

.....

.....

.....

.....

10. Запишете в резюме основното в съдържанието на Текст 1.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Защо в изречението *Копривщенските дейци сформирали отряд, който превзел местния конак, и обявили началото на въстанието* пред съюза и има запетая?

.....

.....

12. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Панамският канал съществува почти от един век. Той е изкуствено прокопан канал, който пресича панамския провлак в най-ниската му част на територията на Панама, свързва Тихия с Атлантическия Океан и разделя Северна от Южна Америка.

Това е един от най-големите и трудни строителни проекти чието прокопаване указва значително влияние върху корабоплаването между двата океана, като елиминира необходимостта от изминаване на дългият и опасен път през Магелановия проток или нос Хорн.

От построяването си до 1999 г. каналът се контролира от САЩ, като единствената привилегия за панамците е правото да издигат националния си флаг редом с американския по съоръженията на канала. След 31 декември 1999 г. обаче, това се променя и канала преминава под управлението на специална панамска правителствена агенция.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....

13. Свържете имената на героите с името на автора, от чиято литературна творба е съответният герой.

А) Лазар Дъбака	Димитър Талев
Елин Пелин
Б) Хаджи Смион	Алеко Константинов
Иван Вазов

14. Свържете името с литературната творба, от която е всяка от героините.

А) Тиха	„Една българка”
„Задущница”
Б) Стоилка	„През чумавото”
„Желязният светилник”

15. Свържете заглавието на всяка от творбите с нейния автор.

А) „Сън”	Атанас Далчев
Димчо Дебелянов
Б) „Повест ”	Никола Вапцаров
Пейо Яворов

16. Прочетете стиховете на Алеко Константинов:

Где е пътят към доброто,
гдей честта и где – позора,
днес кои са честни хора
и кои – чада на злото?

Разпределете в двете колони на таблицата героите от „Бай Ганьо”.

„Честни хора”	„Чада на злото”

17. Кое НЕ е вярно за привличането между главните герои в разказите „Задущница” и „Ветрената мелница” на Елин Пелин?

- А) Събира ги вярата и надеждата.
Б) Изборът им е проява на свободната им воля.

- В) За привличането между героите най-важна е физическата красота.
Г) Всеки търси щастие в любовта.

18. Кое НЕ е степен на комичното?

- А) сарказъм
Б) сатира
В) хумор
Г) ирония

19. Кой термин отговаря на определението?

Изразно средство, при което един предмет се преименува с названието на друг предмет въз основа на постоянна връзка между тях (пространствена, времева, по състав и т.н.).

.....

20. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в цикъла „Хайдушки песни” на Яворов, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Ден денувам – кътища потайни
нощ ношувам – пътища незнайни
.....

Да бяха, либе, да бяха,
да бяха злато ковано
твоите руси косици...

.....
А пламък ми пали главата,
мъка ми мъчи душата,
дружино.

21. Прочетете откъса от разказа „Дядо Йоцо гледа” на Иван Вазов. Напишете аргументативен текст (интерпретативно съчинение или есе) на тема „Честитият слепец”.

Железният път се свързва в мислите му с понятието за свободна България. Той му говореше с гърмежа си ясно за новото, за „българското” време...

Пътниците, изправени на прозорците на вагоните да гледат живописните завой на пролома, съгледваха учудени на един рът отсреща, че стои един човек и им маха с шапка. Това беше дядо Йоцо. Той поздравяваше по този начин нова България.

Съселяните му привикнаха да го виждат всеки ден на скалата и си казваха ухилено:

– Дядо Йоцо гледа ...

Тоя умрял за живота и за света човек възкръсваше само при ехтежа на влака и му се радваше с детинска радост. Само той вече олицетворяваше пред него свободна

България; понеже не беше видял железница през живота си, въображението му я рисуваше като един чудовищен крилат змей, който пуца пламък из устата си, бучи и реве, фучи с невъобразима сила и бързина из планината, разгласявайки силата, славата и напредъка на свободна България.

Слепотата и умствената му незлобливост бяха запазили като с броня душата му от разочарованията на тъмните ѝ страни, които разочарования изпитваме ние, окатите...

Честит слепец!

Често някой нов кондуктор, учуден, че вижда все на същия час на канарата един старец, който маха с шапка към летящия влак, запитваше на ближната станция селяните, що се качваха в третия клас:

– Кой е този човек, дето все маха с шапка там от канарата? Някой луд?

И селяните отговаряха обикновено:

– Не бе, дядо Йоцо гледа ...

* * *

Една вечер Йоцо се не върна вкъщи. Заранта син му отиде да го дири право при скалата, мислейки, че може да е паднал в пропастта.

Но той го завари умрял там с шапка в ръка.

Йоцо беше ненадейно издъхнал, поздравлявайки нова България...